

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/1306- /2013. P.
Előadó: dr. Oletics Zsolt r. alezredes
Telefon: 06 (1) 462-7506

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 325/2013. (XI. 13.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés *a*) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadta, hogy 2012. december 09-én az éjszakai órákban Pásztó Fő úton lévő S-club szórakozóhelyen tartózkodott a feleségével. Később 02:00-03:00 óra közötti időben őt keresve a panaszos kiment a szórakozóhely elé, hogy ott dohányozzon vele. Itt lett figyelmes arra, hogy a szórakozóhely bejárata előtt a biztonsági őrrrel három ittas személy hangosan összeszólalkozott. A panaszos, hogy segítséget nyújtson a biztonsági őrnök, odament és ekkor az egyik hangoskodó személy megütötte, amiből verekedés tört ki, és a három fő ennek során a panaszost felesége bántalmazásával is megfenyegette. A biztonsági őr ezután a panaszos ellen fordult, majd a három férfi egy közeli mellékutcába hívta a panaszost. A panaszos olyan dühös volt, hogy elment ebbe az utcába, mivel feleségét veszélyben, illetve megsértve érezte. Ugyanezen indokból a rendőri intézkedésnek is ellenállt. A rendőrök a helyszínen nem tisztázták magatartásának, ellenszegülésének okát, szó nélkül megbilincseltek, és a zsebéből kiesett kulcscsomót sem engedték neki felvenni. Az intézkedés részrehajló volt. Nem engedték, hogy személyes okmányait átadja a felesége a részére. Pulóverben állították elő, a kabátját sem engedték felvenni. A „*letartóztatását megaláznak*” tartja, úgy bántak vele, mint akiről már bebizonyosodott, hogy bűnöző. A rendőrök kigúnyolták, drogosnak nevezték. Ekkor kiszakította a kamera vezetékeit. A kihallgatása során úgy vették fel a jegyzőkönyvet, hogy abban őt tüntették fel az események okozójaként. Az előállítás során nem engedélyezték a hozzátartozója kiértesítését. A mobiltelefonját azonnal elvették, az előállító helyiségben tetteleg bántalmazták.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos sérelmezi:

- a rendőrök nem tisztázták magatartásának okát a helyszínen;
- a bilincs alkalmazását;
- a zsebéből kiesett kulcscsomót nem engedték neki felvenni;
- pulóverben állították elő, kabátját nem vehette fel;
- megalázó volt a „*letartóztatása*”;
- a túlzott testi kényszert;
- hozzátartozóját nem értesíthette;
- mobiltelefonját azonnal elvették tőle;
- az intézkedés részrehajló jellegét.

II.

A Panasztestület a panaszossal szembeni rendőri hangnem miatt az emberi méltóságának, iratainak a felesége által történő átadása, valamint a földre ejtett kulcscsomó felvétele megakadályozásának okán a tisztességes eljáráshoz, valamint a tulajdonhoz való jogának, a mobiltelefon használatának korlátozása miatt a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg. A panasz többi pontjában az alapjog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítási eszközöket vettem figyelembe.

- panasz (3 lap);
- jelentés (2 lap);
- tanúkihallgatási jegyzőkönyv (2 lap);
- szakértő kirendeléséről szóló határozat (1 lap);
- tanúmehhallgatási jegyzőkönyvek;
- térfelügyelő kamera felvétele;
- rendőrség által készített videofelvétel.

A bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2012. december 09-én 02:00-03:00 óra körüli időben Pásztó Fő úton található S-club szórakozóhelyen a panaszos három férfival szóváltásba keveredett. A szórakozóhelyről, – a panaszos pulóver felső ruházatban – kiment velük az utcára és ott hirtelen kettőt közülük ököllel megütött. Ezt látva a biztonsági őrök a panaszost és a csoportot el akarták választani egymástól. A panaszos azonban a biztonsági őrök fellépése ellenére nem hagyott fel agresszív magatartásával, ezért őt az egyik őr úgy meglökte, hogy több méterre a földre esett, majd onnét felkelve ismét a biztonsági őrök ellen fordult, akik láthatóan ököllel kezdték ütni és meghátrálásra kényszeríteni, ennek során a kamera látószögéből kikerültek. Pár pillanattal később az látszik, hogy a biztonsági őrök a panaszosnak hátat fordítva visszatérnek a kamera látószögébe, amikor a panaszos is feltűnik mögöttük és újra az egyik biztonsági őrre támad, aki megfordulva ismételen ugyanabba az irányba hátrálásra kényszerítette a panaszost, ököllel támadva őt.

A Pásztói Rendőrkapitányság járőrei szolgálati feladatuk teljesítése során az S-club előtt elhaladva észlelték, hogy egy személy a földön feküdt, majd ez a személy felállva vitatkozni kezdett egy másik személlyel. A rendőrök ezt észlelve a panaszost és a másik személyt intézkedés alá vonták, igazoltatták ennek során a panaszos aktív ellenszegülést tanúsítva az intézkedés alól a rendőri felszólítás ellenére kivonta magát, eltávozott. Az intézkedő rendőr utána ment, majd őt megfogva feltartóztatta, és visszafordította. Ekkor a panaszos a rendőrrel szembefordult és őt meglökte. Ezután a rendőrök testi kényszert alkalmaztak a panaszossal szemben, a földre fektették bal kezének hátra csavarásával. Ezt követően jobb kezét is hátra csavarták, és kezeit hátul megbilincseltek, majd a panaszost a helyszínre érkező másik rendőrijárőr által vezetett szolgálati gépjárműbe ültették. Ennek során a panaszos felesége a jármű mellett volt, és az intézkedő rendőröket akadályozta, zavarta. Eközben a panaszossal a felesége megbeszélte, hogy majd ő felhívja a panaszos édesanyját. Az előállítást követően a panaszost az előállító helyiségben helyezték el. Itt a panaszos még mindig felfokozott állapotban volt, az ajtót ököllel verte és úgy döntött, hogy a helyiségben lévő két videokamerát megrongálja. Ennek során egyikhez felmászva abból a vezetékét kitepte, majd a másik kamerához is felmászott, azonban ekkor három rendőr ment be az előállító helyiségbe, ahol a panaszost álló helyzetben a falhoz nyomták és megbilincseltek. Ennek során a panaszossal szemben a szükséges mértéknél nagyobb fizikai kényszert nem alkalmaztak, meg nem ütötték. A panaszos ennek során a kamera felvételen látható sérülést nem szenvedett. Az intézkedés során tanúsított fokozott és kitartó agressziója és más tünetek alapján felmerült annak lehetősége, hogy a panaszos kábítószerrel fogyasztott. Ezzel kapcsolatban nyilatkoztatták is a panaszost, ugyanakkor ezzel kapcsolatosan öncélú, gúnyolódó megjegyzést a rendőrök nem tettek rá vonatkozóan.

1. A rendőrök nem tisztázták a panaszos magatartásának okát a helyszínen.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint „*a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.*”

A tényállásban rögzített esemény, azaz, hogy egy személy a szórakozóhely előtt a földön feküdt, majd felállva szóváltásba keveredett egy másik személlyel, olyan elsődleges körülmény volt, amely az intézkedési kötelezettségre okot adhatott. Jellemzően a szórakozóhelyek előtt az utcán, az éjszakai órákban az ilyen magatartás az általános tapasztalatok szerint nagy valószínűséggel jelenti valamely a közrendet sértő magatartás (garázdaság, testi sértés) elkövetésének gyanúját, melynek megelőzése, megakadályozása a közterületi járőrözési feladatot ellátó rendőrnek szolgálati kötelessége. A rendőri igazoltatás, mint elsődleges intézkedés ezek alapján jogszerű és a rendőr számára kötelező volt. Miután a panaszos ezen intézkedésnek aktív ellenszegülést tanúsítva, a hivatalos személy elleni erőszak törvényi tényállását kimerítő módon ellenszegült, a rendőrnek nem volt kötelessége a továbbiakban annak vizsgálata, hogy az intézkedés alá vont panaszos miért alkalmazott fizikai erőszakot a rendőrrel szemben. Ilyen törvényi, vagy más jogszabályi kötelezettsége a helyszínen intézkedő rendőrnek nem volt. **Ezért a panasz e részében nem megalapozott.**

2. A bilincs alkalmazása.

Az Rtv. 48. § a)-d) pontjai alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) (a továbbiakban: RSZSZ) 39. § (1) bekezdés alapján „*az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.*

(2) *Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:*

a) *passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,*

b) *aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,*

c) *támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.*”

A RSZSZ 41. § (1) b) pontja szerint bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja.

A megállapított tényállás szerint a panaszos először a rendőri felszólítás ellenére eltávozott a helyszínről, majd ezt követően a rendőr őt megfogva feltartóztatta, ekkor a rendőrrel szemben fizikai erőszakot alkalmazott a panaszos. E magatartásával a RSZSZ 39. § (2) bekezdés c) pontja szerinti ellenszegülést valósította meg. Mivel a rendőr által elsődlegesen alkalmazott testi kényszer nem volt elegendő a panaszos ellenszegülésének megtörésére, a rendőr jogszerűen alkalmazta a hátra helyzetben történő bilincselést az ellenszegülés megtörésére és a további esetleges ellenszegülés (támadás) megelőzése érdekében. **Ezért a panasz e részében alaptalan.**

3. A zsebéből kiesett kulcscsomót nem engedték a panaszosnak felvenni.

A panaszos állításával ellentétben egyik rendőr sem emlékezett konkrétan ilyen, a panaszban említett eseményre. Tekintetbe véve, hogy a panaszos gyanúsítottként történt kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvben maga ismerte el, hogy azon az estén 4 whiskyt, 2 üveg pezsgőt, 2 sört és 3 ún.: „üdvözlőkocktelt” fogyasztott, ezért az estére csak „foltokban” emlékezett. Emellett jegyzőkönyvbe mondta, hogy olyasmire nem emlékszik, hogy a rendőröknek ellenállt volna, hogy el akart volna szaladni, illetve, hogy egy rendőrt meglökött volna. Ugyanakkor ezen események megtörténtét videofelvétel tanúsítja, szemben a jelen pontban sérelmezett momentummal, melyről egyetlen tárgyi jellegű bizonyíték sem áll rendelkezésre. Mivel a panaszos állítását semmilyen módon nem bizonyította, a panaszos állításával szemben a rendőrök elmondása alapján azt a tényállást állapítottam meg, hogy a sérelmezett eset nem történt meg az intézkedés során. **Ezért a panasz e tekintetben alaptalan.**

4. A panaszost pulóverben állították elő, kabátját nem vehette fel.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A panaszos saját elhatározásából volt a szórakozóhely előtti közterületen pulóverben. Mivel pedig a panaszost a 300 méterre lévő Rendőrkapitányságra állították elő gépjárművel, ezért nem kellett tartani attól, hogy öltözete miatt veszélynek lesz kitéve mindezek során. Szabadításakor a panaszos elmondása szerint a mobiltelefonja nála volt, emellett felesége tudta, hogy őt előállították, tehát módjában állt volna meleg ruhát kérni, a feleségének pedig ilyet vinni a panaszos részére. Ezért megállapítom, hogy a Rendőrség oldaláról olyan mulasztás, mely az emberi élet védelmére vonatkozó általános kötelezettségből levezethető körültekintő intézkedés mellőzését jelentené, nem történt. **A panasz e részében alaptalan.**

5. Megalázó volt a „letartóztatása”.

A panaszos szerint „letartóztatása” – mely alatt vélhetően az előállítását érti –, megalázó volt. Ugyanakkor e megállapításának okát nem részletezi, mindösszesen azt hozza fel indokként, hogy őt a rendőrök drogosnak nevezték és ezzel kigúnyolták. A rendőrök meghallgatásuk alkalmával elmondták, hogy a panaszos viselkedése valóban felkeltette bennük annak a gyanúját, hogy nem csak szeszes ital, de drog befolyás alatt is lehetett a panaszos. Ennek okát a rendőrök egyrészt az agressziójának intenzitásában és annak időtartamában (órákon át tartott) látták, másrészt a rendőri jelentés szerint a panaszos pupillája fényre kitégült. A rendőrök elmondása szerint e gyanújukat jelezték a nyomozó

kollégáknak, illetve a panaszost megkérdezték, hogy használt-e kábítószer. E kérdéskörben szakértő kirendelésére is sor került. Ugyanakkor olyan bizonyíték, amely ezzel összefüggésben a panaszossal szembeni öncélú, megalázó fellépést igazolná, nem merült fel. Összességében **a panasz e részében nem megalapozott.**

6. A túlzott testi kényszert.

Az intézkedés helyszínén alkalmazott testi kényszer vonatkozásában a rendőri jelentés azt rögzíti, hogy a panaszost az általa a rendőr ellen intézett támadást követően a földre vitték, ott kezeit hátra csavarva megbilincseltek, majd a szolgálati gépjárműbe ültették. Az előállító helyiségben történt megbilincselésével kapcsolatosan a videofelvételen látni lehet, hogy a panaszost álló helyzetben, a falhoz állítva bilincselték meg, majd újra magára hagyták. A panaszos ugyan felsorolt sérüléseket, melyeket elmondása szerint azon az estén szerzett, azonban azok a biztonsági őrök által vele szemben alkalmazott fizikai erőszak, azaz ütések, lökések következményei is lehetnek. A rendőrök általi tetteges bántalmazásra bizonyítékot a panaszos – az erre irányuló kijelentésén kívül – nem terjesztett a hatóság elé, ilyen sem a videofelvételek, sem más bizonyítási eszközök nem tartalmaznak. Ezért a felsorolt bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy panaszos nem öncélú rendőri erőszak következtében sérült meg, továbbá vele szemben a rendőrök a szükségesnél nagyobb mértékű és intenzitású testi kényszert nem alkalmaztak. Ezt önmagában az esetlegesen fennállt sérülései sem bizonyítják, mivel jól láthatóan vele szemben más személyek fizikai erőszakot alkalmaztak. **Ezért a panasz-e részében megalapozatlan.**

7. Hozzá tartozóját nem értesíthette.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint *„a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”*

A rendőri jelentés, valamint a rendőrök tanúvallomása szerint az intézkedés során a panaszos felesége a helyszínen volt, elszállítását közvetlenül megelőzően a panaszossal beszélt, ennek során értesült arról, hogy őt előállítják, illetve megállapodott a panaszossal abban, hogy az édesanyját értesíti. Tekintettel arra, hogy a panaszos felesége, mint hozzátartozója értesült arról, hogy a panaszost előállítják, ezért **a panasz e részében alaptalan.**

8. Mobiltelefonját azonnal elvették tőle.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint *„a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”*

A panaszos ezen állításával kapcsolatosan az egyik intézkedő rendőr elmondta, hogy nem emlékszik arra, hogy a panaszos telefonját a helyszínen elvették volna. A másik rendőr tanúként elmondta, hogy emlékei szerint a panaszost a helyszínen csak megbilincseltek, majd előállították. Ezt követően a befogadása során vehették el tőle a telefonját. Ugyanakkor megjegyzem, hogy a panaszos agresszív viselkedése miatt szakszerűtlen intézkedésnek minősülne, ha a bilincset a helyszínen a bilincs levételét követően, bármely támadásra alkalmas eszközt – akár mobiltelefont – a kezébe adtak volna. Ezért – amennyiben felesége nem értesült volna előállításáról a helyszínen – az Rtv. 18. § (1) bekezdésének második fordulata értelmében a panaszos helyett a Rendőrségnek kellett volna a panaszos által megjelölt személyt értesíteni. Mindezek alapján megállapítottam, hogy függetlenül attól, hogy a panaszostól a mobiltelefonját elvették-e a helyszínen vagy sem, azt az adott körülmények között a fent kifejtett szakmai indokok alapján azt ott semmilyen körülmények között nem használhatta volna a korábbi támadó jellegű magatartásra tekintettel, ezért sérelem őt nem érte, **a panasz e részében alaptalan.**

9. Az intézkedés részrehajló jellege.

A panaszos szerint az eljárás „egyoldalúan” zajlott, azonban ezzel kapcsolatosan további konkrétumot nem hozott fel. Tekintettel azonban a megelőző panaszpontokban kifejtett indokokra, megállapítom, hogy az intézkedés kellő jogalappal történt a panaszossal szemben. Az intézkedés, illetve az előállítás során majd azt követően a testi kényszer, illetve a bilincs alkalmazása szintén kellő jogalappal, az arányosság követelményének megfelelően történt. Az intézkedéssel kapcsolatos bizonyítékok között egy sem utalt arra, hogy a panaszossal szemben elfogultan, vagy jogalap hiányában hátrányos megkülönböztetést, esetleg öncélú erőszakot alkalmazva jártak volna el. **Ezért a panasz e részében alaptalan.**

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Panasztestületnek a rendőrök hangnemével, az iratok átadása, a kiesett kulcsok felvétele megtiltásával, illetve a mobiltelefon elvételével összefüggésben kialakított véleményével a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet. Meglátásom szerint az előállítás időtartamát a panaszos nem panaszolta, ezért abban érdemi vizsgálatot nem folytattam. A Panasztestület minden más megállapításával egyetérték.

V.

A jelen eljárás ügyintézési határideje 2013. november 29-én indult, melyet indokolt végzéssel a tényállás tisztázása érdekében 30 nappal meghosszabbítottam. Így a meghosszabbított ügyintézési határidő 2014. január 29-re módosult.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikke, IV. cikke, XXIV. Cikke, 46. cikk (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (7) bekezdés, 100. § (1) bekezdés *a*) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdés *a*) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 18. § (1) bekezdése, 48. § *a-d*) pontjai, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 39. § (1) és (2) bekezdése, 41. § (1) bekezdés *b*) pontja.

Budapest, 2014. január 28.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**